

6. EIROPAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI

Helsingborgā, Zviedrijā. 30.7. – 2.8.1989

DZEJNOTIKUMS

APBURTĀ TRIMDA

MLĢ

Helsingborgas Pilsētas teātrī - Stadsteatern
Otrdien, 1. augustā plkst 18.00

PROGRAMMA

LP 2018 1266

APBURTĀ TRIMDA

Trimda vienmēr ir mazliet apburta. Tā ir apburta, jo nodarbojas un noņem ar kaut ko maģisku - ar latvietību bez Latvijas. Trimda tīkminas par zemi un kultūru, kuras daļa tā pati nav. Taču - vai ir tā, ka nav? Tomēr, taču arī trimda ir daļa no visas Latvijas. Un taisni šajā nedrošībā - ir/nav konfliktā - izšķijas kaut kas radošs un burvīgs.

No vienas puses notiek sajūsmināšanās par kaut ko senu, mūžvecu, aizvēsturisku. Tā ir latviskā bagāža - pāri visām valoda, ar folkloru un vēsturi. No otras puses trimda cieš par kaut ko zaudētu - tas ir politiskais moments. Latvija nav valsts, un, vēl svarīgāk, tai nav brīvības. Un, no trešās puses, trimdu vilina un saista šodienas Latvija - īsta vieta, zeme un cilvēki. Pašlaik tur kaut kas mainās? Vismaz virmo? Šī sajūta ir reizē magnēts, kas velk, un pendelis, kas hipnotizē. No trimdas redzes loka šī raušanās paralizē visu trimdisko domāšanu un darbošanos. Rodas brīnišķīgs burvju aplis.

Un tā nu mēs trimdā esam apburti vārda dažādās nozīmēs! Apburti ar to latvisko - no tā nevar ne par ko atkratīties. Varbūt tā līdzīgi kā pasakā, kur pārāk gribīgai sievai piebūrās desa pie deguna, un nekas nelīdzēja - to nost nedabūt. Tanī pašā laikā esam noburti - mūs sasaista lāsts, jo mums atņemtas tiesības uz savu zemi. Taču pa gaisu lido mākoņi, kuri, īstā vārdā nosaukti, nolaižas lejā pie mums un kļūst par ezeriem. Vai mēs te, trimdā, mākam tos vārdus, lai šādus ezerus sev iegūtu? Skaidrs, ka mākam! Mēs sēžam informācijas kalngalā. Visi mūsu ceļi nav guņu pilni - mēs varam darīt, ko vēlamies - esam brīvi! Šo mazo apziņas strēlīti ieburam trimdas latviešu kultūras redzējumā. Mūsu acis ir vaļā, un mēs pat ļaujames vīzijām.

Viena tāda vīzija ir Andreja Pablo Mierkalna *Apburtā jūra* (1956.g.). Cita ir Mudītes Austrīgas *Tauriņu balets-baletiņš*. Sakombinējot šos darbus un pieburot klāt vēl šo un to, iznāk *Apburtā trimda*.

Mierkalna mazliet absurdā skaņu un jēdzienu virknējumā ir īstenība. Šķietamā bezjēdzībā pazib sakarības stari, kas uzrunā mūs gan kā latviešu trimdas dalībniekus, gan arī kā pasaules un cilvēces locekļus.

"Manā priekšā bija aizpasaules jūra."

"Velti dzenāt miegu
Un nostumt pie malas sapņus!"

"Tā (sajūta) ir ļoti nedefinējama, nevis saprātam,
Vairāk instinktām padota."

"Sapņot dažur, dažuviet,
Tas viss iespējams -
Vai viss, kas mūsu priekšā bijis, sapnis būs?"

Dzejnotikums APBURTĀ TRIMDA

*Lād man' ļaudis,
Bar man' ļaudis,
Nevar mani izpostīt:
Dieviņš taisa zelta sētu
Apkārt manu augumiņu.
T.dz.*

**Tauriņu runas sirreālisma kapu svētkos
vai
Tauriņu balets-baletiņš**

Mudīte Austrīga

Apburtā jūra

Metafiziska kantilēna orķestrim, korim,
balsij, teicējam un saucējiem

Andrejs Pablo Mierkalns

*No Dieviņa ratus ņēmu,
Tumsā braucu sētiņā.
Klusu tek Dieva rati,
Lai nedzird ļauni ļaudis.
T.dz.*

Teātra ansamblis (MLĢ):

Ilmārs Lejiņš
Marika Mednē
Artūrs Minčonoks
Linda Muzikante
Dace Pētersone
Lūkass Rozītis

Izpalīgi:

Māra Bole, Inga Grīnberga

Vizuālā iekārta:

Jānis Annus

Režija:

Juris un Zuze Sili

Skatuves meistars: Jānis Bergholcs

Lūgums atturēties no fotografēšanas un filmēšanas uzveduma laikā.